(ne)SKUTEČNÝ PŘÍBĚH ENZYMŮ

Zinovij Masinovský a kolektiv autorů

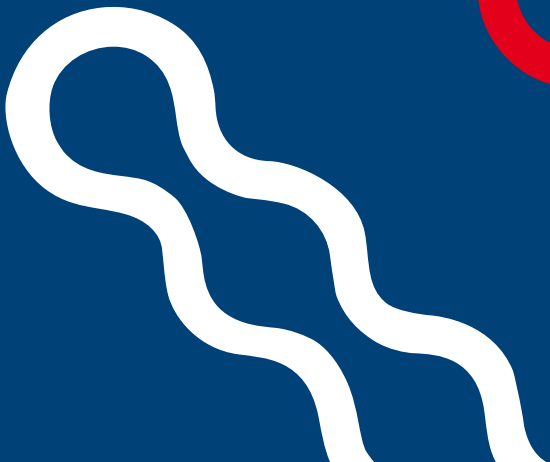

WALD PRESS

OBSAH

ÚVOD 4
J. Wald

část I
Příběh Wobenzym

1 | MAX WOLF – ZAKLADATEL SYSTÉMOVÉ ENZYMOTERAPIE
J. Halousek

2 | KARL RANSBERGER & MUCOS PHARMA:
VÝZKUM A BUSINESS | J. Halousek

3 | SYSTÉMOVÁ ENZYMOTERAPIE (SET) 7
V ČESKÉ REPUBLICE A NA SLOVENSKU | J. Wald
Osudové setkání. Karl Ransberger 7
a předlistopadové Československo
Začátky: BIOCENTRUM – E a MUCOS Pharma CZ 25
Věda a klinický výzkum 36
Společenská odpovědnost 37

4 | NOVÁ VÝZVA: WOBENZYM VE STŘEDNÍ
A VÝCHODNÍ EVROPĚ | Z. Masinovský

5 | MUCOS PHARMA: SOUČASNOST A BUDOUCNOST
J. Halousek

Vážený čtenáři,

první část této knihy je příběhem systémové enzymoterapie a lidí kolem ní, viděným očima jeho účastníků. Chcete-li se dozvědět, proč a jak tato léčebná metoda „funguje", musíte i Vy vstoupit do obdivuhodného světa enzymů. Je v každém z nás; řídí náš život a zdraví, což je samotným základem pro systémovou enzymoterapii. A o tom je druhá část knihy. Ať Vás nikdy neopouští přirozená lidská zvědavost a touha po poznání.

Autoři

ÚVOD

Byl jsem požádán spoluautory, abych se jako „otec zakladatel“ ujal napsání úvodu ke knize shrnující údobí 30 let, které letos uplynulo od zavedení moderní metody enzymové léčby – systémové enzymoterapie – na území tehdejšího Československa. S velikou radostí tak činím, a jelikož se jako nezaměnitelně zbarvená nit potáhne tímto příběhem lék Wobenzym, nelze začít knihu jinak než jménem muže, bez něhož by vše, co bude dále napsáno, nevzniklo.

Karl Ransberger, narozený před 90 lety v bavorském Rosenheimu, byl nejen vědec, podnikatel, kosmopolita, veliký humanista, muzikant a znalec umění, ale především ve vztahu ke mně a k mé paní Radaně také náš učitel a kamarád.

Poprvé jsme se setkali v říjnu 1983 v německých lázních Bad König na sympoziu o pokrocích v léčbě rakoviny prsu, pořádaném hessenskou Akademií pro doškolování lékařů. Po sympoziu mne Karl Ransberger, majitel firmy MUCOS Pharma GmbH, pozval k sobě do krásné vily v Grünwaldu u Mnichova, kde dříve s ním často pobýval jeho přítel a tvůrce léku Wobenzym profesor Max Wolf. Velmi rychle jsme si padli do oka, a když jsme se loučili, dal mi zarámovaný citát sira Winstona Churchilla: „Socialismus je filozofie neúspěchu, krédo nevědomosti a evangelium závisti“. Slíbili jsme si, že budeme intenzivně spolupracovat na rozšíření systémové enzymoterapie.

Už v prosinci 1989 jsem získal živnostenské oprávnění a krátce nato následovalo založení první obchodní společnosti, která se stala „matkou“ MUCOS Pharma CZ, s.r.o.

Prvních deset let budování podniku nebylo jen čistě podnikatelskou činností zaměřenou na prosazení léčivých přípravků systémové enzymoterapie na domácím i zahraničním trhu. Pro mne a moje spolupracovníky, resp. naše zaměstnance, to bylo zároveň i úsilí na obnově zdevastované společnosti. Měl jsem jasnou představu o důstojném a prosperujícím podnikání i o všem, co s ním souviselo. Komenského „Všichni na jednom jevišti velikého světa stojíme a cokoli se tu koná, všech se týče“ bylo pro mne směrovkou nastavenou již moudrými rodiči. Vedle dobývání trhů ve střední a východní Evropě jsme se tak stali také průkopníky toho, co se dnes nazývá společenskou odpovědností firem.

Nyní tedy držíte v rukou, milí čtenáři, knihu, která vás chce provést světem malých pomocníků – enzymů, bez nichž by na Zemi neexistoval život. Její odborné části se ujal evoluční biolog a dlouholetý generální ředitel, prokurista a spolumajitel MUCOS Pharma CZ, RNDr. Zinovij Masinovský, CSc. Za to, že dnes mohou tisíce lidí v rozsáhlé části střední a východní Evropy těžit z léčebného efektu systémové enzymoterapie, vděčíme právě jemu.

Životem mimořádně všestranného člověka, profesora Maxe Wolfa, vědce, inženýra, talentovaného malíře a především obětavého lékaře, vás provede historik a žurnalista PhDr. Jiří Halousek. Po čtvrt století srozumitelně popularizoval v tisku, rozhlase i v televizi poznatky, ke kterým došli vědci na celém světě při odkrývání nových léčebných možností „staronové" enzymoterapie. A jako PR manažer se také významně podílel na úspěších, kterých MUCOS Pharma CZ dosáhla v České republice, na Slovensku i v dalších zemích.

Přestože je kniha inspirována 30. výročím systémové enzymoterapie a společnosti MUCOS Pharma CZ ve střední a východní Evropě, nemá za cíl být kompletním a vyčerpávajícím historickým výkladem. V první části – v kapitolách 3 až 5 – je spíše osobním pohledem příslušného autora na události a lidi, kteří se jich účastnili, v obdobích z jeho hlediska nejvýznamnějších.

Kniha, kterou jsme společně napsali, chce být vděčným vzpomínáním na radostnou a úspěšnou spolupráci se stovkami našich zaměstnanců a spolupracovníků doma i v zahraničí. Bez nich a bez pochopení a podpory našich blízkých by náročná a desítky let trvající práce nebyla úspěšná. Kniha chce být ale také inspirací pro ty z vás, kteří se zajímají o kouzelnou mnohostrannost přírody, jejíž jsme součástí, a o lidské zdraví. „Věděním a činorodostí jsme na správné cestě k moudrosti, kterou jde lidská duše za svou dokonalostí." Tak to řekl před tisíci lety středověký perský učenec, lékař a filozof Avicenna, v jehož rodišti, nynějším Uzbekistánu, se Wobenzym také prosadil.

Jiří Wald
září 2021

3 | SYSTÉMOVÁ ENZYMOTERAPIE (SET) V ČESKÉ REPUBLICE A NA SLOVENSKU

JIŘÍ WALD

Osudové setkání. K. Ransberger a předlistopadové Československo

S Karlem Ransbergerem jsem se poprvé osobně setkal v říjnu 1983 v lázních Bad König na sympoziu o pokrocích v léčbě rakoviny prsu, pořádaném hessenskou Akademií pro doškolování lékařů. Tehdy se do Německa se mnou vydal spolu s dalšími dvěma českými lékaři také bývalý politický vězeň MUDr. Miloš Adámek, přítel Karla Ransbergera.

MUDr. Adámek byl v roce 1951 odsouzen komunistickým režimem na 15 let práce v uranových dolech v Jáchymově. Zde vznikaly jeho první studie o radioaktivních plísních a zde také, v rámci vězeňské nemocnice, vybudoval biochemickou laboratoř, kde měl možnost studovat vliv radioaktivity na vězně. Na základě amnestie byl v roce 1960 z vězení propuštěn a mohl dostudovat. Koncem šedesátých let se po přednášce v Mnichově seznámil s K. Ransbergerem, který mu začal dodávat léky pro bývalé vězně z uranových dolů.

K. Ransberger pašoval léky pro MUDr. Adámka a horníky různými způsoby. Počátkem osmdesátých let však byl při přejezdu hranic do Československa zadržen, vyslýchán a podroben ponižující osobní prohlídce, která měla zajistit, že se jeho cesty do ČSSR a dary léků pro horníky z Jáchymova nebudou opakovat.

Obtížný výjezd na Západ

Byl jsem rád, že se mi tehdy podařilo se s K. Ransbegerem setkat osobně, neboť jsem mu dlužil velký dík za množství enzymatických léků, které dva roky zasílal zdarma mé vážně nemocné manželce.

Zajistit tzv. výjezdní doložku, bez které nesměl člověk vycestovat z Československa na Západ, se podařilo MUDr. Miroslavovi Pekárkovi, který s námi společně s MUDr. Labohým také cestoval. Osobně se totiž znal s Bohuslavem Kučerou, předsedou Československé strany socialistické a za husákovské normalizace také předsedou Sněmovny lidu Federálního shromáždění a ministrem vlád Československa. Tajemníkem B. Kučery byl tehdy JUDr. Stanislav Křeček, který od něj dostal zajištění výjezdních doložek za úkol.

V roce 1990 pozvali političtí vězni svého mecenáše do Prahy, aby mu poděkovali. Při malé slavnosti ho symbolicky vzali mezi sebe a předali mu hornickou uniformu a kus uranové rudy. Zprava: MUDr. Miloš Adámek – místopředseda Konfederace politických vězňů a její hlavní lékař, Karl Ransberger, ing. Jiří Wald a Stanislav Stránský, předseda pražské pobočky Konfederace politických vězňů

Ani ve snu mne tehdy nenapadlo, že bych mohl povolení k výjezdu do Německa dostat. Za pár dní jsme však všichni našli v poštovních schránkách oznámení, že si máme povolení k výjezdu vyzvednout. JUDr. Křeček vše zajistil perfektně a velmi pravděpodobně nám tím zajistil i do budoucna výjezdy na Západ s menšími problémy.

Hledání spojenců ve Švýcarsku v roce 1986 pro naši koncepci prevence a profylaxe civilizačních chorob. MUDr. Miroslav Pekárek s Jiřím Waldem v Alpách

Doma u K. Ransbergera

Po sympoziu v Bad Königu nás Karl Ransberger pozval k sobě do krásné vily v Grünwaldu u Mnichova. Tady dříve bydlel za svých pobytů v Německu jeho přítel profesor Max Wolf, který se svojí spolupracovnicí dr. Helenou Benitezovou zformuloval složení léků pro systémovou enzymoterapii a nazval je WoBe-enzymy.

Společně jsme pak celý den a celou noc hovořili o enzymoterapii – především v souvislosti s imunologií. Karl Ransberger obor imunologie miloval. Byl přesvědčen, že podaří-li se prosadit myšlenku „normalizačních" schopností proteolytických enzymů v imunitním systému člověka, jak to později trefně nazval náš blízký spolupracovník, imunolog MUDr. Karel Nouza, DrSc., bude mít enzymoterapie vyhráno. Pozorně jsme tehdy naslouchali Ransbergerovu vyprávění a byli jsme překvapeni jeho všeobecnou vzdělaností i rozsahem medicínských znalostí.

Byl to člověk nesmírně vnímavý k utrpení druhých a pacient pro něj byl vždy na prvním místě. Nezapomenu, jak se tehdy podrobně vyptával také na zoufalý stav mé rodiny po smrti mojí paní. A na závěr mě šokoval, když mi nabídl místo ve své firmě, bydlení a pečovatelku pro mé dvě malé děti.

Jak chtěl zařídit naši emigraci? To jsem se nikdy nedozvěděl.

Teprve v průběhu následujících let jsem pochopil, že pro Karla Ransbergera nebylo vlastně nic nemožné, a bylo-li to spojeno s prací na rozpadu „říše zla", jak nazýval komunistický blok, byl připraven okamžitě riskovat, a to zcela zásadně.

Jeho nabídku jsem na podzim roku 1983 nemohl s ohledem na rodinu mého bratra Martina a naše rodiče přijmout, nicméně jsme si padli do oka, jak se říká, a pro mne se začal tehdy odvíjet asi osudový, každopádně mimořádně dobrodružný životní příběh. Slíbili jsme si, že bez ohledu na politickou situaci a železnou oponu začneme v Československu s jeho enzymovými léky systematicky pracovat.

V Československé akademii věd

Byl jsem tehdy zaměstnán v Československé akademii věd, v tzv. Ústředí pro vynálezy a objevy, a měl jsem tudíž poměrně dobrý přehled o tom, kde by se v budoucnu mohla eventuálně navázat spolupráce s německým MUCOSem. Akademie byla v té době státem ve státě s možností realizovat

projekty, které by jiná instituce neprosadila. A když mi shodou okolností bylo v následujícím roce nabídnuto, abych přešel do nově budovaného prognosticko-realizačního oddělení v Mikrobiologickém ústavu ČSAV, neváhal jsem ani na minutu.

Mikrobiologický ústav znamenal pro enzymoterapii to nejlepší zázemí a oddělení, do kterého jsem byl přijat, dávalo všechny předpoklady k nalezení cesty k oficiální spolupráci s K. Ransbergerem. Moje i jeho úsilí mělo postupně směřovat k jedinému cíli – registraci Wobenzymu a dalších léků jeho firmy v Československu.

Andrea Waldová, odvážná advokátka, která v době komunistické totality neohroženě hájila práva utlačovaných

Na počátku stála rodinná tragédie

Kde se ve mně vzalo přesvědčení, že systémová enzymoterapie je léčba, kterou nutně potřebujeme? Bohužel, musel jsem se svou manželkou a celou rodinou projít těžkou životní zkouškou, abych to celé skutečně pochopil.

V roce 1981 byla totiž moje paní Andrea s drobnou bulkou v prsu léčena na 1. lékařské fakultě UK u profesora Baláže, a to tak „účinně“, že se dostala do stadia inoperabilního karcinomu prsu s metastázami v uzlinách. Přestože nádor nebylo již možné operovat (měl velikost dětské hlavy), lékaři se rozhodli pro ablaci prsu, provedli ji a pak už následoval horor. Jinak tu šílenou situaci nedovedu charakterizovat.

Poté, co byla konečně stanovena diagnóza, se na chirurgické klinice okamžitě ztratily veškeré záznamy z vyšetření, které moje manželka už podstoupila, což pak velmi komplikovalo další léčbu. Její stav byl natolik katastrofální, že o další onkologickou léčbu 33leté pacientky neprojevil v Praze už žádný onkolog, kterého jsme kontaktovali, zájem. A drahá cytostatika, kterých bylo tehdy v Československu zoufale málo, se v tomto beznadějném případě zdála být pro onkoložku na 1. lékařské fakultě UK jen zbytečnou investicí. Doporučila nám domácí „léčbu“ opiáty.

S tím jsme se samozřejmě nemohli smířit. Napsal jsem tedy přátelům, onkologům, v zahraničí. Ti mé ženě na dálku „naordinovali“ léčbu vysokými dávkami cytostatik a ozařování, přičemž ke snížení nežádoucích účinků této agresivní terapie doporučili vysoké dávky proteolytických enzymů. Tehdy jsem se poprvé setkal se systémovou enzymoterapií takříkajíc v praxi.

Přítel, onkolog z jedné specializované kliniky v Bonnu, mi radil, abych se pokusil umístit manželku do nemocnice na Žlutý kopec v Brně, kterou považoval za nejlepší onkologické pracoviště v tehdejším Československu. Jenže jak tam proniknout, když tehdy neexistovala svobodná volba lékaře?

Nakonec nám pomohla kamarádka, lékařka MUDr. Ivana Hadačová, jejíž maminka zajišťovala dodávky přístrojového vybavení právě do tohoto ústavu. Díky jejím kontaktům jsme mohli převézt mou manželku do Brna, a co víc, zmíněná paní nám pro její léčbu také pomohla získat na

tzv. mimořádný dovoz ze zahraničí i potřebná cytostatika. Proteolytické enzymy v podobě Wobenzymu a Wobe-Mugosu, společně s emulgovanými, vysoce koncentrovanými vitaminy A a E jsme pak dostali darem právě od německé společnosti MUCOS Pharma GmbH, tedy od Karla Ransbergera.

To byl v léčbě zásadní obrat. V práci jsem požádal o neplacené volno a ředitel mi ho s pochopením okamžitě poskytl. Našel jsem si tedy podnájem v Brně v blízkosti nemocnice – dnešního Masarykova onkologického ústavu na Žlutém kopci –, moji rodiče převzali péči o děti a začal tvrdý boj o život.

Moje paní musela podstoupit silné kúry cytostatik a ozařování a k tomu užívala vysoké dávky enzymových léků. K všeobecnému údivu brněnských lékařů se ukázala být tato podpůrná léčba velmi účinná. Zdravotní stav mé ženy se zanedlouho stabilizoval, po relativně krátké době přešla dokonce na léčbu ambulantní.

V době, kdy manželka už dávno – podle předpokladů pražské onkologky – neměla být mezi živými, jsem s ní a dětmi vyrazil do hor, společně jsme lyžovali, v létě pak strávili krásnou dovolenou ve Finsku. Tam jsme samozřejmě mohli vyjet jen s cestovní kanceláří Čedok a bez dětí, které zůstaly doma jako rukojmí, abychom snad neemigrovali.

Po celou dobu velmi náročné cytostatické léčby a ozařování moje žena téměř netrpěla vedlejšími účinky. To dokonce umožnilo její částečný návrat k advokátní praxi, kterou vykonávala v Mělníku. Ke kvalitě jejího života jistě přispěla i skutečnost, že nepotřebovala žádná analgetika. Bolesti prostě nebyly.

Bohužel, nemoc se nezastavila. Další prázdniny jsme strávili na chalupě s vědomím, že se blíží konec. Takřka dva roky života navíc nám však umožnily se na tuto skutečnost připravit a zvládnout ji. Mé ženě bylo 35 let, když 8. srpna 1983 ve večerních hodinách doma zemřela.

Všichni ošetřující lékaři se shodli, že ty dva roky navíc nám byly dopřány díky dobře zvolené komplexní léčbě, v rámci které sehrály enzymové léky svou roli. Prokázaly svůj protizánětlivý, protiotokový a analgetický efekt včetně důležité role ve smyslu reparace porušené homeostázy imunitního systému.

Liga proti rakovině

Moje statečná manželka zanechala řadě našich lékařů jasný doklad o významu komplexní terapie při nádorových onemocněních. To bylo pro mne také důvodem začít po převratu významně podporovat Ligu proti rakovině, jejíž pobočku založil v roce 1990 profesor Zdeněk Dienstbier. Ta se totiž starala o onkologické pacienty po ukončení léčby ve zdravotnickém zařízení.

Naše spolupráce s Ligou byla obrovská. Já jsem byl také několik let členem výboru Ligy a slavný Květinový den, nápad členky výboru Marie Koutné, se prosadil i díky naší různorodé spolupráci. Myslím, že to je dodnes jeden z nejúspěšnějších charitativních projektů, a jsem skutečně hrdý na to, že jsem stál se svým podnikem u jeho zrodu.

V roce 1994 jsme dokonce založili s Ligou sdružení, jehož hlavním posláním byl boj proti rakovině kvalifikovaným a pravidelným informováním veřejnosti o způsobech obrany proti rizikovým faktorům vedoucím ke vzniku nádorových onemocnění a dále o včasném zjišťování příznaků těchto onemocnění. Podpořili jsme vydání statisícových nákladů informačních letáků a stali jsme se hlavními partnery celostátní kampaně proti kouření. V roce 2010 u příležitosti 20. výročí činnosti Ligy jsem se stal čestným členem Ligy proti rakovině Praha.

Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc., s ing. Jiřím Waldem na zasedání výboru Ligy proti rakovině v roce 1996

Jak ale přesvědčit ty ostatní? Jak pohnout stojatými vodami tehdejšího socialistického zdravotnictví? Setkání s K. Ransbergerem na podzim roku 1983 ve mně zanechalo hluboký dojem a po svém návratu do Prahy jsem se rozhodl dát všechny své síly do boje za prosazení systémové enzymoterapie v Československu. Teprve politický převrat v naší zemi umožnil naplnit odkaz mé paní v plné šíři.

Projekt Prevence a profylaxe civilizačních chorob

Prevence a profylaxe civilizačních chorob – tak jsme v říjnu 1983 pracovně nazvali rozsáhlý program, v jehož rámci jsme chtěli v kruhu odvážných lékařů a přírodovědců realizovat některé výzkumné projekty z oblasti tzv. celostní medicíny. Ty by určitě neprošly schvalovacím řízením odboru pro řízení vědy a výzkumu ministerstva zdravotnictví, kdybychom je nazvali pravým jménem.

Bylo nám jasné, že chceme-li prosadit změny v socialistickém zdravotnictví – a to jak na úrovni preventivní medicíny, tak i na úrovni vlastní léčby –, musíme vymyslet a obhájit zvlášť velký a rozsáhlý projekt. To však bez podpory tehdejších politických špiček nebylo myslitelné. Kde ji ale sehnat, když nemáme ani stranické knížky, natož abychom se znali s některými komunistickými pohlaváry osobně?

Naštěstí někteří lékaři, jak už to bývá, mívají vlivné pacienty. Pomohl nám opět MUDr. Miroslav Pekárek, primář onkologického a radioterapeutického oddělení OÚNZ Praha 5. Spřízněná duše, zarputilý nadšenec pro všechno, co nebylo soudruhy v léčbě nádorových onemocnění oficiálně povoleno. Jak jsem již zmínil v úvodu této kapitoly, byl kamarádem místopředsedy Federálního shromáždění, socialisty Bohuslava Kučery, a také se velmi dobře znal s rektorem Vysoké školy chemicko-technologické, prof. Jiřím Mosteckým, jehož manželku léčil.

Když se doktor Pekárek dozvěděl o našich záměrech, neváhal a sjednal nám schůzku nejprve s prof. Mosteckým. Sešli jsme se s ním v jeho školní pracovně v Dejvicích nějakou dobu po návratu od Karla Ransbergera a zde jsme „upekli“ další strategii.

Prof. František Wald

Jak se ukázalo, patřil prof. Jiří Mostecký mezi tajné obdivovatele díla mého praděda, prof. Františka Walda, který byl po rozpadu Rakouska-Uherska prvním rektorem ČVUT. Tajným obdivovatelem proto, neboť komunistický režim nechal Waldovo jméno z ideologicko-filozofických důvodů vymazat z historického povědomí české vědy, a prof. Mostecký jako člen komunistické strany by těžko obhajoval jiný názor.

Vše o Waldově vědecké práci však věděl a řekl mi, že se pokoušel, leč marně, získat od mého otce dr. ing. Milana Walda rodinný archiv.

Pradědeček byl přítelem významného evropského vědce a „nemarxisticého" filozofa Ernsta Macha, a proto bylo po roce 1948 jeho jméno v učebnicích začerněno, Waldova posluchárna se už nesměla nazývat jeho jménem a bustu Františka Walda, která bývala před touto posluchárnou vystavena, si dalších čtyřicet let předávali rektoři tajně. Byla prý uschována za plentou vedle umyvadla v rektorské kanceláři... Co více k tomu dodat? Taková je totalita, taková je realita.

Za těžiště své činnosti považoval Wald problémy teoretické chemie, které mu také získaly věhlas a uznání, zejména v zahraničí. Je zachována jeho rozsáhlá korespondence s nejvýznamnějšími vědci své doby Wilhelmem Ostwaldem, J. Willardem Gibbsem, Pierrem Duhemem, Henrym Louisem Le Chatelierem, Nikolajem Semjonovičem Kurnakovem, Ernstem Machem a Paulem Ehrlichem.

Svá řešení prováděl zcela originálním způsobem. Kostrou vždy byla matematická úvaha. Ideálem vědy je podle Walda popis skutečnosti pokud možno matematický a prostý hypotéz. Waldovo vědecké bádání mělo mnoho obdivovatelů. Patřil mezi ně německý filozof a fyzikální chemik, nositel Nobelovy ceny Wilhelm Ostwald, švédský fyzik a chemik, rovněž nositel Nobelovy ceny Svante Arrhenius, u nás pak chemik Jiří Baborovský, nositel Nobelovy ceny Jaroslav Heyrovský i Otto Wichterle. Karel Čapek vykreslil osobnost profesora Walda ve svém románu „Krakatit" v epizodě, v níž je Wald věrně líčen jako examinátor smyšlené osoby, posluchače Prokopa.

Wald byl také významně činný i ve veřejném životě, jehož se velmi intenzivně účastnil, zejména na stránkách časopisů Živa, Naše doba a Přehled.

S profesory Marešem, Nušlem a dalšími se účastnil ideových bojů za národní existenci. Jeho ochráncem a podporovatelem byl T. G. Masaryk. V souladu s tím podepsal jako jeden z prvních a jako jeden z mála profesorů Českého vysokého učení technického za války v roce 1917 protirakouský manifest českých spisovatelů.

Málokdo v naší zemi ví, že Paulu Ehrlichovi, lékaři, imunologovi, zakladateli moderní chemoterapie a nositeli Nobelovy ceny, pomáhal při výpočtech ředění očkovacích sér právě profesor Wald.

A to zaujalo K. Ransbergera, který si podrobnější údaje k informacím z našeho rodinného archivu našel v Německu sám. Začal se se svými lidmi zaobírat myšlenkou, zda by se podobný matematický model, který prof. Wald v této věci použil, nedal aplikovat na vytvoření nových kombinací enzymatických léků.

František WALD 1861–1930

9. ledna 2021 uplynulo 160 let od narození profesora Františka WALDA, rektora ČVUT (1919–1920) a profesora teoretické a fyzikální chemie a chemické metalurgie.

Zápas o prosazení našeho projektu

Co bylo však důležitější, prof. Jiří Mostecký byl také příznivcem celostní medicíny. Sám přišel s nápadem realizovat náš projekt, založený především na vyhledávání zdravotně postižených pracovníků v neratovické Spolaně, tedy v továrně, která se podílela zásadním způsobem na znečišťování ovzduší v širokém okolí. To si, jak se říká, štěbetali i vrabci na střechách, a na ÚV KSČ v té době byly údajně uloženy oficiální dokumenty dokazující katastrofální zdravotní stav zdejší populace ohrožené dioxiny.

Nebyly to tedy žádné fámy, ale smutná fakta. Sám jsem o tom byl poměrně dobře informován, neboť jsme v Neratovicích obývali po vysoké škole s manželkou domovnický byt a od „zasvěcených" zaměstnanců Spolany, kteří bydleli v panelácích, jež jsem uklízel, jsem se ledacos dozvěděl.

Rozhodující pro realizaci našeho projektu však nebyla alarmující fakta, ale skutečnost, že se prof. Mostecký znal velmi dobře s ředitelem Spolany ing. Karlem Ježkem, který byl chráněncem tehdejšího generálního tajemníka ÚV KSSS Jurije Andropova. Ano, toho ruského politika, který se na sklonku svého života, pravděpodobně pod tlakem výčitek svědomí za zločiny, kterých se jako šéf KGB dopustil, dal do „očisty" kolabujícího impéria.

A zcela mimořádně důležitá byla také skutečnost, že se prof. Mostecký znal velmi dobře s ředitelem Státní komise pro vědecko-investiční rozvoj ing. Rychtaříkem, který mohl, asi jako jediný, náš projekt financovat.

Jinými slovy – jednání v pracovně rektora VŠCHT bylo pro nás zcela klíčové. S profesorem Mosteckým jsme se nakonec dohodli, že se pokusíme na modelu Spolany prokázat prospěšnost „nové koncepce prevence a profylaxe civilizačních chorob". Hlavní důraz měl být při této studii kladen na celostní pohled na člověka, tedy pohled, který byl pro socialistické zdravotnictví nepřijatelný. Zdálo se, že jsme po sérii náročných jednání už jen kousek od cíle. Pod výzkumným úkolem Onkogeneze biologickými, chemickými a fyzikálními látkami, který nám nakonec museli pod tlakem „shora" schválit, se samozřejmě také skrývaly „testy" léků na bázi proteolytických enzymů, které vyráběla Ransbergerova firma MUCOS Pharma GmbH. Stačilo už jen celý projekt odstartovat a dveře

k registraci Wobenzymu a Wobe-Mugosu mohly být v socialistickém Československu pootevřeny. Jenže pak přišel nečekaný úder a dotyčné dveře se s rachotem zase zabouchly. Stačilo, aby v dalekém Sovětském svazu zemřel generální tajemník strany…

Dnes už se to ani věřit nechce, že smrt jednoho starého muže mohla ovlivnit dění v tolika zemích a v takovém množství oborů lidské činnosti. Generální tajemník Jurij Andropov zemřel v Moskvě v únoru 1984 a jeho údajný chráněnec v Čechách, ředitel neratovické Spolany Karel Ježek, začal postupně ztrácet svou pozici. To se pochopitelně projevilo na podpoře, kterou nám pro projekt v neratovické chemičce poskytoval a nepřímo nás chránil před nechvalně proslulým ministrem zdravotnictví Jaroslavem Prokopcem.

V tomto momentě se odpůrci celostní medicíny vzpamatovali a zahájili tvrdou ofenzivu. Karel Ježek už nemohl vzdorovat, politický vliv místopředsedy Federálního shromáždění B. Kučery, který s námi také sympatizoval, nebyl dostatečně účinný. Komunisté ve vládě ho jako socialistu nebrali příliš vážně.

Když už se zdálo, že celý náš projekt je odsouzen k zániku, podařilo se prof. Mosteckému zachránit skupinu dr. Karla Černého z oddělení endokrinní onkologie Výzkumného ústavu endokrinologického v Praze 1. Prosadil, aby toto vědecké pracoviště, jež pro nás mělo velký význam při testování možných kancerostatických účinků nových preparátů, bylo převedeno pod Vysokou školu chemicko-technologickou. Tím vzal vítr z plachet našim oponentům z ministerstva zdravotnictví, kteří samozřejmě nechtěli vůbec připustit, aby léky jako Wobenzym a Wobe-Mugos byly v Československu testovány. Díky prof. Mosteckému každý další výzkumný program doktora Černého, týkající se z velké části také Wobenzymu, se měl již realizovat pod ministerstvem školství. A tam měl prof. Mostecký zatím neotřesitelnou pozici.

Za podpory svého šéfa ing. Františka Slavíčka v prognosticko-realizačním oddělení Mikrobiologického ústavu ČSAV jsem v té době zformuloval také další projekt na téma využití proteolytických enzymů. Podařilo se mi vyjednat, že koordinací výzkumných prací byl pověřen Mikrobiologický ústav ČSAV a spolupracujícími organizacemi se staly nově založené Výzkumné pracoviště VŠCHT, opět vedené dr. Karlem Černým, a Oddělení klinické onkologie OÚNZ Praha–západ, kde byl primářem MUDr. Miroslav Pekárek.

Zdálo se, že jsme překonali krizi. S německým Mucosem jsme byli stále v kontaktu prostřednictvím různých spojek, z nich nejdůležitějším článkem byl bývalý politický vězeň, hematolog a Ransbergerův přítel, MUDr. Miloš Adámek.

Neskrývaná nenávist některých zdravotnických pracovníků nám již nemohla překážet díky ochraně, kterou nám teď poskytovala i ČSAV. Mohli jsme tedy rozvíjet své nápady. Brzy se kolem nás vytvořila skupina lidí, kteří pracovali na projektech mimo „hlavní, respektive státní" medicínský proud.

Teprve později a pochopitelně až po listopadovém převratu jsem pochopil, že ne každému, kdo nám pomáhal a kdo s námi spolupracoval, šlo v první řadě skutečně o prosazování nových pohledů na medicínu. Kdo jakou roli v tomto odporu proti diktátu státní medicíny hrál, by snad mohli zhodnotit badatelé na základě archivů bývalých tajných služeb komunistické StB.

Návštěvy u Ransbergera v Grünwaldu

Návštěvy u Karla Ransbergera v Grünwaldu u Mnichova ve druhé polovině osmdesátých let byly vždy mimořádně zajímavé. Odehrávaly se v domě, ve kterém dříve pobýval prof. Max Wolf a kde zanechal nesmazatelné stopy svého tvořivého ducha. Sem za ním v době jeho německého pobytu jezdila řada prominentních pacientů ze všech koutů světa, tady se odehrávaly diskuse o léčení, umění i politice. A tady se také po smrti Maxe Wolfa usadil na nějakou dobu i Karl Ransberger.

Karl Ransberger u sochaře Jana Pichla

Měl jsem tedy možnost se zde setkat díky němu i s řadou velmi zajímavých lidí z různých oborů a účastnit se diskuse v prostředí, které připomínalo spíše galerii výtvarných umění než obydlí vědce. To vše na mne udělalo hluboký dojem.

Počátek světového „jara“

Druhá polovina osmdesátých let byla počátkem jakéhosi světového „jara“. Jakási obdoba druhé poloviny let šedesátých, jak jsme ji doma prožívali jako teenageři během tzv. obrodného procesu, který vyústil v pražské jaro, následně brutálně potlačené vojsky Varšavského paktu vedeného Sovětským svazem.

Tentokrát se však zdálo, že obrodné trio Gorbačov, Thatcherová a Reagan chystá přece jenom něco zásadnějšího. A ta atmosféra blížícího se konce říše zla jako by uvolňovala zakřiknuté tvůrčí schopnosti lidí, což bylo již nezpochybnitelně cítit i v našich debatách o budoucích možnostech spolupráce.

Karl byl přesvědčen, že pro další rozšíření systémové enzymoterapie na východ od Německa bude zapotřebí podpořit znalosti našich lékařů v imunologii. Proto mne požádal, abych vytipoval v Československu lékaře, kteří by mohli mít o tento obor zájem. Především však, abych navázal spolupráci s imunology, kteří již v Československu působili. To však nebylo jednoduché, neboť těch, kteří byli otevřeni představě celostního pohledu na zdraví a nemoc člověka, nebylo mnoho.

Karl také přišel s myšlenkou, že by bylo vhodné zapojit do spolupráce naše klinická pracoviště prostřednictvím klinických studií, které byl připraven velkoryse podpořit nejen svými léky a finančně, ale také zakoupením různých lékařských přístrojů, které na našich klinikách zoufale chyběly.

Do těchto příprav se již plně zapojil i můj bratr Martin, lékař, kterému se podařilo připravit v předstihu rozhodující podklady pro registraci Wobenzymu, Phlogenzymu a Wobe-Mugosu. Ta však musela počkat až na pád komunismu.

Zcela mimořádný podíl na přípravách klinických studií měla PhMr. Olga Winklerová, která od roku 1981 zastávala funkci ústavního lékárníka ve fakultní nemocnici v Motole a od roku 1983 také funkci krajského odborníka pro obor klinické farmacie. Znali jsme se již od dětství, věřili jsme si, což bylo za totality mimořádně důležité, a byla to skutečná

odbornice znalá přesně toho, co jsme potřebovali. Postupně nás seznámila v Motole s řadou lékařů, kteří byli připravení se do studií zapojit.

Zcela mimořádnou roli hrál také její kolega, motolský neurolog MUDr. Martin Bojar, se kterým jsme se názorově sblížili a důvěřovali si. Měl smysl pro legraci, byl velmi odvážný a nebál se riskovat. V době, kdy jsme podepisovali protikomunistický manifest Několik vět, mi přinesl svůj podpis domů a my jsme jej dále předali k registraci u chartistky PhDr. Dany Němcové. Klinická studie, kterou jsme s ním připravovali, se týkala lymeské boreliózy, tedy neurologického onemocnění.

Již v roce 1987 byly navzdory odporu ředitele SUKLu profesora Jiřího Elise a jemu blízkých lidí připraveny pod hlavičkou Mikrobiologického ústavu klinické zkoušky formou prospektivních randomizovaných studií s proteolytickými enzymy (Wobenzym a Wobe-Mugos) a s emulgovanou formou koncentrovaného vitaminu A (A-Mulsin forte a A-E-Mulsin forte). Ve stejné době začala také připravovat skupina dr. Černého již pod hlavičkou VŠCHT samostatný Úsek biochemického výzkumu a testování těchto preparátů.

V Mikrobiologickém ústavu mezitím pokračovaly přípravy na zřízení technologické laboratoře pro hledání dalších, především mikrobních enzymů, které by se mohly uplatnit v enzymoterapii.

Výzkumný underground – pharma disent

Nedávno zesnulý Ivan Martin Jirous, zvaný též Magor, charakterizoval ještě v době komunistické totality, co je to underground v kultuře: „Cílem undergroundu u nás je vytvoření druhé kultury. Kultury, která bude naprosto nezávislá na oficiálních komunikačních kanálech a společenském ocenění a hierarchii hodnot, jak jimi vládne establishment. Kultury, která nemůže mít za cíl destrukci establishmentu, což bylo v té době cílem lidí z undergroundu na Západě, protože by se mu tím sama vehnala do náruče. A která zbaví ty, kdo se k ní budou chtít připojit, skepse, že se nedá nic dělat, a ukáže jim, že se toho dá dělat mnoho, když ti, kdo to dělají, chtějí málo pro sebe a víc pro druhé.“

Ano, přesně podle takového schématu se vytvářela a fungovala undergroundová kultura i v jiných oblastech života společnosti.

Jsem dnes přesvědčen, že i naše kultura celostního pohledu na zdraví i nemoc, tak jak jsme ji obhajovali v rámci projektu Prevence a profylaxe

civilizačních chorob, dávala našemu počínání hluboký smysl. Za velmi zvláštní, ba až tajemnou považuji skutečnost, kolik lidí nám pomáhalo – a to i těch, kteří stáli oficiálně na druhé straně barikády. Snad již tehdy také řada z nich viděla, v jaké křeči se socialismus nalézá a jaký to má katastrofální dopad na zdraví občanů.

Odmítnutí léčby těžce nemocným z důvodu věku, náboženského vyznání či politické „nepřízlušnosti“ bylo na denním pořádku, stát neměl na nákup kvalitních léků dolary a domácí výroba zaostávala. To byla pro nás výzva k hledání nových způsobů léčby a vývoje nových léčivých přípravků. Často jsme se v Akademii věd ujímali pacientů, které lékaři odepsali a poslali je domů zemřít.

To byl také případ mcelského a loučeňského faráře P. Rudolfa Zimandla, přítele naší rodiny, kterému – podobně jako mé ženě – odmítli po operaci nádoru poskytnout cytostatika. Pro nemocnici, kde byl operován, byl beznadějným případem. Poslali ho domů umřít s cynickým doporučením, že si má potřebné léky opatřit z Vatikánu.

Snad v tom hrála roli také skutečnost, že nebyl „pacošem“, což byla hanlivá přezdívka pro faráře kolaborující s komunistickým režimem v rámci církevní organizace Pacem in terris. V celém kraji byl pověstný svými odvážnými nedělními kázáními, která jsme často opisovali a rozšiřovali dále. Když onemocněl, poskytli jsme mu samozřejmě zahraniční léky, které putovaly přes hranice právě díky výzkumnému „undergroundu“ Mikrobiologického ústavu. Možná i díky této léčbě nakonec vážnou nemoc překonal, žil až do roku 2010. Zemřel v krásných 91 letech.

Páter Zimandl se v roce 2009 mohl ještě setkat s papežem Benediktem XVI. ve Staré Boleslavi.

Obchodní jednání se švédskou firmou Alfa-Laval, která dodávala technologická zařízení do nově budovaného výzkumného pracoviště v Mikrobiologickém ústavu ČSAV. Zleva: J. Bárta, J. Spížek, F. Slavíček, J. Wald, V. Krumphanzl a ředitel divize fermentorů firmy Alfa-Laval

Pod svícnem největší tma

Přesun našich aktivit pod Mikrobiologický ústav ČSAV znamenal pro výzkumnou práci na Ransbergerových proteolytických enzymech kvalitativní i kvantitativní zvrat. V ústavu jednak pracovali skvělí odborníci, kteří ochotně pomáhali s řešením řady dílčích problémů, jež náš neobvyklý projekt doprovázely; jednak technologické vybavení ústavu bylo na poměry socialistické vědy skutečně špičkové, takže jsme se po dohodě s K. Ransbergerem rozhodli, že se pokusíme získávat trypsin biotechnologicky. Ředitel ústavu akademik prof. Vladimír Krumphanzl byl silná politická figura, což bylo tehdy pro financování ústavu rozhodující. Díky jeho kontaktům se zřejmě podařilo zajistit ústavu peníze na vybudování moderní biotechnologické haly s vybavením, které mohlo posloužit také našim záměrům.

Všichni jsme věděli, že ústav díky časté ředitelově „společenské únavě“ fakticky řídí šéf našeho oddělení František Slavíček, a ten měl pro naše záměry pochopení. Nechával nám ve všech ohledech volné ruce, podařilo se nám navázat spolupráci také s lidmi z ostatních ústavů ČSAV, kteří pracovali na podobně neobvyklých projektech, a také s některými západními vědeckými pracovišti.

Velmi důležitá byla naše spolupráce s profesorem Güntherem Heimem z Katedry pracovního lékařství Univerzity v Heidelbergu, který se věnoval mimo jiné vývoji nových diagnostických přístrojů pro včasné zjišťování nádorových procesů v lidském organismu. Díky němu a díky podpoře prof. Mosteckého se nám podařilo koncem roku 1985 opět vycestovat do Spolkové republiky Německo a jednat s firmou Ultrakust, která zajišťovala výrobu přístrojů pro naše depistáže. Při této cestě do Německa jsem se v Mnichově opět sešel s Ransbergerem.

Mezitím jsem se nechal „vlákat" výzkumníky z Fyzikálního ústavu do dalšího velmi zajímavého projektu, který se týkal odsiřování spalin z uhelných elektráren. Právě to asi vzbudilo zájem pracovníků StB, a tak si mne jednoho dne pozvali na tzv. zvláštní oddělení Mikrobiologického ústavu, zajímali se o moji práci na projektu odsiřování a požádali mne o schůzku po mém návratu ze služební cesty v zahraničí. Naštěstí nepadlo ani slovo o enzymech, a tak jsem šel na tuto schůzku bez větší bázně.

Sešli jsme se na jejich přání v kavárně hotelu Kriváň, a jak se záhy ukázalo, chtěli mne získat pro spolupráci. To jsem pochopitelně odmítl, a tak mi dali při procházce do druhé kavárny na „Míráku" čas na rozmyšlení. Tady mi předložili k podpisu tzv. vázací akt a po opětovném odmítnutí mi předložili Prohlášení o mlčenlivosti. To jsem po proškrtání, poučen z vysílání Rádia Svobodná Evropa, jediném vysílání vedle Hlasu Ameriky, které jsme v rodině poslouchali, podepsal.

Tehdy to jeden z těch dvou estébáků komentoval velmi nelibě slovy, že jsem asi jediný z celé Akademie věd, kdo něco takového s tím škrtáním udělal.

Listopad 1989

S bratrem jsme navázali, jak jsem již zmínil, v Čechách i na Slovensku řadu kontaktů s klinickými lékaři, kteří měli o systémovou enzymoterapii zájem, a připravovali jsme s nimi cesty za Karlem Ransbergerem do Německa. Ta první, za účasti MUDr. Martina Bojara, se měla uskutečnit 19.listopadu 1989. V době příprav této cesty jsme netušili, že to bude první „svobodná" cesta za ostnaté dráty.

To jsme ale museli ještě prožít děsivé trauma na Národní třídě, kde nás s kamarádem, neurologem Honzou Hadačem, společně se studenty

zmlátili příslušníci Sboru národní bezpečnosti a StB. Nebýt odvážné Majky Tomsové, televizní hlasatelky, která nás v nouzi nejvyšší ukryla v Mikulandské ulici společně s desítkami dalších zmlácených studentů do svého malého bytu, těžko říct, zda bychom cesty za K. Ransbergerem byli vůbec schopni.

Všechno začalo na pražském Albertově – 17. 11. 1989.

Začátky: BIOCENTRUM – E a MUCOS Pharma CZ

Společnost MUCOS Pharma CZ, s.r.o., s původním názvem BIOCENTRUM – E, spol. s r.o., kde E znamenalo zaměření našeho podniku na enzymy, byla založena v roce 1991 s cílem prosadit na tehdejším československém farmaceutickém trhu systémovou enzymoterapii, zejména lék Wobenzym.

Karl Ransberger, majitel německé firmy MUCOS Pharma GmbH. a velmi zkušený podnikatel, však věděl, že obchodní obrat v Československu nestačí naše veliké plány s tím související finančně pokrýt. Vzhledem k tomu, že rozvoj systémové enzymoterapie na „Západě“ řídil přímo on, navrhl jsem, že kromě Československa se ujmeme odborné i obchodní činnosti v celé střední a východní Evropě. Bylo mi ale jasné, že budování trhu v zemích bývalého Sovětského svazu bude vyžadovat někoho, kdo této oblasti rozumí a nejlépe přímo z této složité oblasti pochází.

Stejně jako K. Ransberger i já jsem si uvědomoval, že náš hlavní obchodní potenciál vzhledem k počtu obyvatel je v Rusku a na Ukrajině. Nikdy jsem Sovětský svaz nenavštívil a mezi přáteli bylo známé moje rčení, že „raději budu dělat čističe bot v New Yorku než milionáře v Sovětském svazu". S tímto přesvědčením jsem také odmítl po absolvováním postgraduálního studia na Institutu Úřadu pro vynálezy a objevy v Praze pokračovat ve studiu v Moskvě, i když by mi to bývalo přineslo možnost zajímavého uplatnění v oblasti ochrany duševního vlastnictví ve všech bývalých zemích RVHP.

Strategický směr – východní Evropa

Rozpad Sovětského svazu a následná Deklarace, která uznala nezávislost svazových republik a vytvořila Společenství nezávislých států, byl pozitivní signál. Bylo to ale pro mne všechno velmi čerstvé a z hlediska budování obchodní strategie v této rozsáhlé oblasti neuchopitelné. Při hledání toho správného člověka jsem byl tedy zcela bezradný. Měl jsem ale veliké štěstí. Na počátku devadesátých let mne navštívil RNDr. Vlastimil Liebl, CSc., kolega z Mikrobiologického ústavu ČSAV, a zeptal se mne, zda bych do našeho nového podniku nepotřeboval zkušeného biologa. Když jsem se dozvěděl, že ten biolog je původem z Ukrajiny, a navíc absolvent Lomonosovy univerzity v Moskvě, neváhal jsem a o možnosti spolupráce jsem informoval K. Ransbergera. Ten se velmi brzy s RNDr. Zinovijem Masinovským, CSc., sešel, byl udiven rozsahem jeho znalostí a dal mi souhlas k jeho zaměstnání.

Tento moment společně s mojí podmínkou, kterou jsem K. Ransbergerovi dal, že všude na světě, kde dosáhneme zaregistrování Wobenzymu jako léku, přihlásíme ochranné známky Wobenzymu na náš podnik, byl z mnoha pohledů klíčový.

Z. Masinovského vědecký background, jeho obchodní talent a kontakty v zemích bývalého Sovětského svazu, moje ochranné známky na Wobenzym, absolutní Ransbergerova důvěra v ekonomické schopnosti mojí paní Radany a obrovský mezinárodní tým autenticky angažovaných zaměstnanců a vědeckých spolupracovníků tak po čtvrtstoletí rozhodly o hodnotě naší práce. V roce 2013, kdy jsme náš český podnik prodávali německému výrobci MUCOS Emulsionsges. mbH, jehož vlastníkem v té době byla kanadská společnost Atrium Innovations, činil náš odběr Wobenzymu z berlínské továrny přes 60 % její výroby. Každý, kdo vyrábí nějaké zboží, ví, že vyrábět je většinou daleko menší problém než výrobky následně prodat. A je celkem jedno, o jakou komoditu jde.

Byli mezi prvními

Systémová enzymoterapie vyvolávala zpočátku u řady odborníků pochybnosti, neboť prokazatelný a desítkami klinických studií doložený léčebný účinek léků WoBe vyvracel prastaré biochemické paradigma o tzv. neresorbovatelnosti makromolekul střevní stěnou. Změnit toto přesvědčení nebylo jednoduché, ale časem se nám to podařilo. Odborně jsme se opírali při vysvětlování účinků našich léků především o imunologii, tedy o lékařský obor, který nebyl v centru pozornosti předlistopadové medicíny, a tudíž i znalosti českých lékařů v této oblasti nebyly příliš hluboké. I tady jsem měl velké štěstí, když na doporučení imunologa a mikrobiologa prof. MUDr. Ctirada Johna, DrSc., jsem začal hned počátkem devadesátých let spolupracovat s předním českým imunologem MUDr. Karlem Nouzou, DrSc. Byl to on, kdo vedl náš časopis Fórum imunologie, který jsme vydávali pro Imunologickou společnost České lékařské společnosti J. E. Purkyně, i speciální přílohu Imunologie dnes, která vycházela pravidelně v našich novinách pro lékaře Medicína. Fascinovala ho schopnost enzymů normalizovat imunitu a dokázal o tom nesmírně poutavě psát i přednášet.

Společně s imunology MUDr. Inge Vokálovou, MUDr. Evou Závadovou, MUDr. Jaroslavem Svobodou a dalšími tvořili silné odborné zázemí našeho podniku a nevyčerpatelný zdroj informací a inspirací pro náš medicínský tým, vedený mým bratrem Martinem.

V první polovině devadesátých let jsme začali budovat vlastní klinické pracoviště doplněné dobře vybavenou laboratoří, zaměřenou také na diagnostiku imunodeficitů nejrůznější etiologie. Ředitelem nemocnice

Doc. MUDr. Jan Trnka přebírá od Matky představené řádu sv. Alžběty Kláry vedení Nemocnice sv. Alžběty.

se stal motolský chirurg doc. MUDr. Jan Trnka, CSc., který vedl obětavě a úspěšně toto zdravotnické zařízení dvě desetiletí. Autorem koncepce nemocnice včetně laboratorního komplementu byli imunolog MUDr. Jaroslav Svoboda a můj bratr MUDr. Martin Wald.

New York Academy of Sciences pořádá v Praze v roce 1996 mezinárodní konferenci s názvem B Lymphocytes and Autoimmunity, v rámci které se uskutečnilo sympozium o imunologických aspektech systémové enzymoterapie.

Nelehké začátky v ČR

Náš podnik neměl ve svých začátcích žádné finanční zázemí. Svou podnikatelskou činnost jsme zahájili s mojí paní Radanou úvěrem u tehdejší Československé spořitelny ve výši 300 000 Kčs s úrokovou sazbou 17,5 %. Úvěr jsme využili při jedné z historicky prvních dražeb v rámci tzv. malé privatizace a podnik získal dvouletý pronájem provozních prostor, v nichž jsme mimo jiné vybudovali jeden z prvních soukromých distribučních skladů léčiv v zemi. Ta maloprivatizační dražba nám však kromě zpustošené prodejny zeleniny v Praze 4 v ulici Na Klaudiánce přinesla ohromný zájem médií doma i v zahraničí. A to bylo k nezaplacení.

A kromě toho jsme se díky ní seznámili s paní Věrou Černochovou, která nám na Obecním úřadě v Praze 4, kde pracovala na odboru obchodu a služeb, předávala vydraženou prodejnu zeleniny. Stala se pak naší spolupracovnicí. Její znalosti a schopnost dotáhnout nekompromisně věci k plánovanému výsledku byly pro nás v době, kdy jsme stavěli sídlo našeho podniku v Průhonicích, školicí středisko pro lékaře Parkhotel Průhonice a řadu dalších důležitých staveb, zásadní.

Zelené lékárny Biocentra

Na zisk, který by umožnil naplnění vlastní podnikatelské vize související se systémovou enzymoterapií, jsme museli ještě dlouho čekat, a tak bylo zpočátku zapotřebí získávat finanční prostředky vedlejší činností. Otevřeli jsme tzv. zelené lékárny a nazvali je Biocentra. Byla to vlastně prodejní a zároveň konzultační centra, zaměřená na kvalitní doplňky stravy, literaturu a pochopitelně také na systémovou enzymoterapii.

Pracovali zde farmaceuti a farmaceutické laborantky a zboží, které jsme nabízeli, jsme přísně testovali v naší laboratoři, vybavené i polarografem. Také to nám přineslo velikou popularitu a vzhledem k nebývalému zájmu médií to byl pro šíření informací o systémové enzymoterapii velmi důležitý podnikatelský krok. Do Biocentra v Žitné ulici, kde poskytoval konzultace k léčbě Wobenzymem chirurg doc. MUDr. Josef Fanta, CSc., docházel pravidelně i Václav Havel s manželkou Olgou.

Jakmile nová legislativa umožnila vznik soukromých lékáren, přebudovali jsme Biocentra na lékárny, jejichž obraty nám dlouho pomáhaly pokrýt náklady na rozvoj systémové enzymoterapie. Měly se také stát majetkem a zdrojem financí družstevní záložny Harmonie, kterou jsem chtěl završit mozaiku podniků, jež jsme pro podporu systémové enzymoterapie

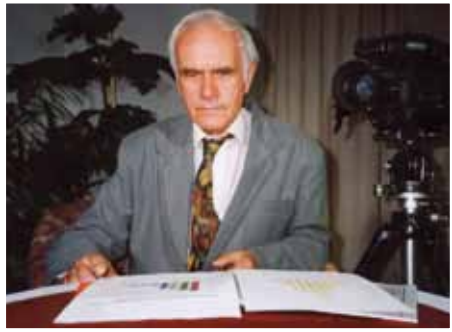

Doc. MUDr. J. Fanta natáčí pro televizi pořad o systémové enzymoterapii.

„Zelené lékárny“ Biocentra-E

vytvořili. Prosperující lékárny měly našim zaměstnancům přinášet lepší úroky z vkladů, než nabízely banky, a pro své družstevníky – naše zaměstnance – měly vytvářet různé sociální programy. Bohužel nám tento záměr schvalovací orgán nepovolil a družstevní záložnu, která se měla stát tmelem v zaměstnaneckých vztazích, jsme tedy zrušili.

Společníci firmy

Každý ze společníků našeho podniku měl na starosti určitou oblast. Lékárenskou Pharm. Dr. Olga Winklerová, rozvoj výzkumu a obchodu ve státech bývalého Sovětského svazu RNDr. Zinovij Masinovský, a moje paní, ing. Radana Waldová, měla na starosti controlling, tedy vše související s ekonomikou podniku.

Můj bratr MUDr. Martin Wald, přestože jako spoluvlastník společnost hned v počátcích 90. let opustil a ku prospěchu pacientů se věnoval medicíně jako chirurg ve FN Motol, v našem podniku pracoval na vedlejší pracovní úvazek a vzal si na starost medicínskou oblast. Vybudoval zde lékařské oddělení a řídil tzv. MIS neboli Medicínský informační systém. Z hlediska know-how našeho i německého podniku se jednalo o velmi choulostivou oblast, neboť měl k dispozici veškeré odborné práce, jejich přípravu, přípravu přihlášek patentů, spolupráci s odborníky, a hlavně společné vize. Přestože nebyl až do konce devadesátých let spolumajitelem našeho podniku, měl mou plnou důvěru. Výsledky náročné práce na prosazení systémové enzymoterapie jsem považoval za „rodinné stříbro“ a předpokládal jsem, že to cítí stejně. V roce 1999 jsme se s mou paní Radanou rozhodli umožnit bratrovi návrat do naší společnosti jako spoluvlastníkovi. Bylo to v době, kdy jsme již prodávali ročně 40 milionů tablet Wobenzymu a odhad ceny podniku činil kolem 200 milionů korun. To byla v roce 1999 vysoká částka. On se mezitím vypracoval na respektovaného a vyhledávaného chirurga. Ideální kombinace pro jeho svobodné bádání, která byla podporou i pro naše odborné záměry.

Moji rodiče. Manželé PhMr. Věra Waldová a dr. ing. Milan Wald, CSc., stáli také u zrodu podniku MUCOS CZ.

Synergie – jeden ze základů našeho úspěchu

Netypické výchozí podmínky určovaly zcela neobvyklou strategii ve všech oblastech souvisejících a navazujících na naše podnikání. Byli jsme průkopníky českého popřevratového kapitalismu, takového kapitalismu, jaký jsme znali jen z vyprávění pamětníků první republiky. Nebudovali jsme tedy jen vlastní podnik, ale zároveň jsme s plným nasazením převzali i spoluodpovědnost za přetváření celé společnosti. Co bylo tehdy nejdůležitější? Aby lidé po letech neúspěšného budování komunismu zase začali věřit standardním západním hodnotám.

Nádherná doba. Dobrodružná, plná ideálů, náročné práce, ale také naivity. Všude bylo zapotřebí přiložit ruku k novému dílu.

Nabídky na spolupráci přicházely vzhledem k naší popularitě samy.

Vzhledem k tomu, že jsme v počátcích neměli finanční prostředky, které by mohly naše podnikání zefektivnit a zjednodušit, a i vzhledem k tomu, že podnik tvořila pouze rodina a několik zaměstnanců bez podnikatelských znalostí, vsadil jsem vše na synergii. Tento způsob myšlení a jednání, charakteristický odvážným spojováním na první pohled zcela nesouvisejících věcí, se stal postupně nejsilnějším nástrojem našeho podnikání především v oblasti marketingu.

Elixír života

V době našeho prázdninového pobytu na Audabiaku v Provence, kde jsme s mojí paní vedli projekt pro děti z českých dětských domovů, se k nám přijel podívat JUDr. Aleš Pejchal s manželkou Vladimírou. Vyprávěl nám o divadle Ta Fantastika, které vlastnil Petr Kratochvíl s Lucií Bílou a které se dostalo do potíží. Divadlo totiž začalo mít problémy s financováním nových muzikálů, a tak se nás zeptal, zda by společnost MUCOS Pharma nechtěla divadlo sponzorovat, když se tolik angažujeme v podpoře kultury. Řekl jsem mu tehdy, že jsme malý podnik na to, abychom mohli sponzorovat divadlo. Že však budu přemýšlet o tom, jak spojit naše potřeby s potřebou Divadla Ta Fantastika.

První mně bleskla hlavou myšlenka napsat muzikál o zakladateli systémové enzymoterapie Maxi Wolfovi a spojit tento muzikál s propagací nového doplňku stravy, který jsme nazvali Prevenzym. Jednalo se vlastně o „slabší" Wobenzym a pro náš podnik to měla být jakási rezerva pro případ, že by nám vzhledem k narůstajícím objemům prodaného Wobenzymu německý MUCOS nestačil dodávat zboží a my jsme si museli s výrobou pomoct sami.

Kniha, která inspirovala tvůrce muzikálu Elixír života

Pro scénář takového muzikálu byl bohatý život Maxe Wolfa jako stvořený. K dispozici byla kniha Karla Ransbergera „Život ve znamení enzymoterapie", dále naše filmy o životě a díle Maxe Wolfa a také námět na sci-fi, který mi K. Ransberger vyprávěl. Jeho podstatou byla myšlenka, že kdyby všichni po čtyřicítce brali preventivně Wobenzym, došlo by ke kolapsu ekonomiky, neboť by lidé žili v průměru o deset let déle, a na to nejsou sociální systémy západního světa připraveny. Hned mě v té souvislosti napadlo, že by se z Karlovy vize dala uplést zajímavá špionážní zápletka se střetem Ruska se západní civilizací. Šlo tedy o to najít dobrého scenáristu,

který by byl schopen v případě, že bychom se s Petrem Kratochvílem dohodli, takový napínavý scénář napsat.

Na Audabiaku v té době byl také známý publicista Jefim Fištejn s manželkou Dagmar. Znal jsem řadu jeho textů, které se mi líbily, a rozhodl jsme se ho oslovit s dotazem, zda by se takového úkolu neujal. Nastínil jsem mu své představy o obsahu muzikálu. Následně jsme se mnohokrát sešli a po krátké době poslal Fištejn první nástin svého scénáře.

Bylo to jiné, než jsem si původně přál, ale určité podstatné prvky zůstaly zachovány, a tak jsem dílo odsouhlasil. Výsledek byl úžasný jak pro Divadlo Ta Fantastika, tak i pro MUCOS. Kratochvíl měl divadlo zaměřené na zájezdy z celé republiky, a to se nám ohromně marketingově hodilo.

Hvězdné obsazení na čele s Lucií Bílou, Miroslavem Táborským, Kamilem Střihavkou, Vilémem Čokem a mnoha dalšími, a autorská dvojice Soukup – Oswaldová provedly diváky světem, ve kterém Max Wolf namíchal zázračný elixír. A co bylo zcela zásadní, režie se ujal slavný muzikálový režisér Jozef Bednárik, kterého životní příběh Maxe Wolfa doslova fascinoval.

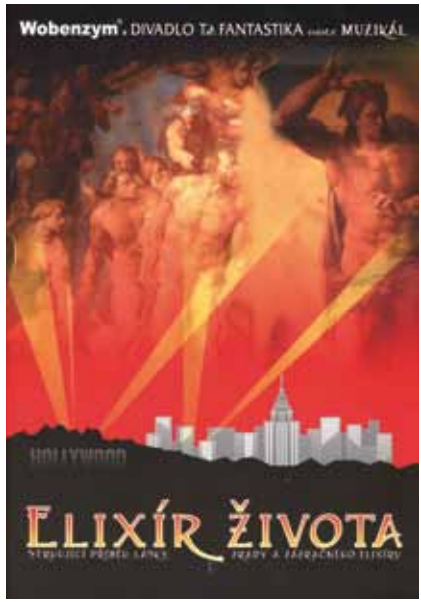

Plakát, který přivedl tisíce diváků do Divadla Ta Fantastika

Ihned po premiéře přináší titulek Hospodářských novin zprávu: „Vzácný Elixír? Hlavně rafinovaný marketing“ a pokračuje textem: „Lucie Bílá v muzikálu Elixír života tradičně exceluje. Zároveň se však stala tváří reklamní kampaně na přípravek Wobenzym, hlavního sponzora muzikálu.“

Ponechme toto hodnocení na svědomí novináře. Rafinovaný marketing možná, ale hlavně synergický. Na českou muzikálovou scénu jsme přinesli něco úplně nového, stejně jako mnoho let předtím jsme byli průkopníky toho, čemu se dnes říká „product placement“ a co je dnes přísně regulováno.

Být první je marketingově výhodnější než být lepší. Některé muzikály možná zaujmou ještě širší publikum, ale pro nás byl právě tento námi „sponzorovaný“ zcela ideální tak, aby fungoval synergicky s naším marketingem. Přestože prvoplánově mířil na jiný náš produkt, Prevenzym, hlavní pozornost přitahoval pochopitelně k naší vlajkové lodi – Wobenzymu.

Elixír života. Afterparty. Dagmar a Jefim Fištejnovi, Karel Steigerwald a Radana a Jiří Waldovi na fotografii Bohdana Holomíčka

Eva Masinovská s manželem v rozhovoru s autorem scénáře Jefimem Fištejnem

Děkovačka. Premiéra Elixíru života dopadla skvěle díky hvězdnému obsazení všech rolí a díky scénáři, hudbě, textům písní, scéně i kostýmům.

Autor hudby Ondřej Soukup nadšeně chválí za přítomnosti manželů Radany a Jiřího Waldových Lucii Bílou. Podala neuvěřitelný výkon.

Přátelé i zaměstnanci nechyběli na žádné kulturní události. Zleva Saša Vovsová, Věra Černochová a Jiří Wald.

Elixír života – afterparty. Spokojená Lucie Bílá po premiéře muzikálu, kde měla hlavní roli jako Edith Wolf.

Splněný sen

K. Ransbergerovi se splnil jeho sen. V Čechách nalezl tým lidí, kteří byli schopni realizovat jeho globální cíle a posunout systémovou enzymoterapii odborně i obchodně na vysokou úroveň. Často jsme si s ním u bavorského piva a pečeného vepřového kolena říkali, že Max Wolf měl českou kojnou a jeho systémová enzymoterapie měla v Čechách kojnou v týmu lidí, kteří se zcela zásadním způsobem postarali o její rozvoj.

Věda a klinický výzkum

Léky systémové enzymoterapie se v Československu poprvé objevily už v roce 1968 – jednak prostřednictvím kontaktu MUDr. Adámka s K. Ransbergerem pro bývalé politické vězně v uranových dolech, jednak v důsledku přátelství prof. Maxe Wolfa s jeho spolužákem z vídeňských studií ing. Reinischem, díky kterému se dostaly do nemocnice v Příbrami. V období začínající normalizace však tyto kontakty byly přerušeny. V osmdesátých letech některá pracoviště, zejména v oblasti sportovní medicíny a neurologie, zjišťovala možnosti využití systémové enzymoterapie – především Wobenzymu – ve svých oborech.

Teprve koncem osmdesátých let projevili zájem o odbornou spolupráci na prohlubování zkušeností se systémovou enzymoterapií také další lékaři v československé akademické obci. Zásadní význam pro prosazování enzymoterapie v širší lékařské praxi měly práce, které vznikaly ve fakultních nemocnicích v Čechách a na Slovensku. V dubnu 1994 byly jejich výsledky prezentovány na Mezinárodní konferenci o systémové enzymoterapii v Praze.

S nabídkou k účasti na konferenci jsme tenkrát oslovili všechny české a značnou část slovenských lékařů a obdrželi jsme 4500 přihlášek. Takovýto zájem málokdo očekával. Přičítali jsme jej mimo jiné tehdy probíhající privatizaci ve zdravotnictví a poptávce po nových poznatcích jako po kompetitivní výhodě pro lékaře začínající provozovat soukromou praxi.

Na konferenci v hotelu Atrium před informačním stánkem lékařské sekce MUCOS CZ. Zleva: MUDr. M. Wald, MUDr. R. Muchová, MUDr. V. Zímová, RNDr. Z. Masinovský

Protože velký sál hotelu Atrium (nyní Hilton) pojal jen 1 300 lidí, opakovali jsme celý odborný program dva dny po sobě, ale i tak se jich mohlo zúčastnit jen asi 2 500. Ostatním zájemcům jsme se omluvili a zaslali kompletní materiály konference. Ještě teď, po více než 25 letech, se mezi lékaři vzpomíná na tuto zcela výjimečnou událost.

Vedle obecných přednášek z oblasti enzymologie a enzymoterapie na konferenci již byly prezentovány první klinické zkušenosti českých a slovenských lékařů: A. Sakalové, Klinika hematologie a transfuziologie FN Bratislava; M. Walda, J. Adámka a J. Prausové, FN Motol; M. Bechyněho, FN Plzeň; H. Krejčové, Nemocnice sv Alžběty, Praha; J. Rovenského, Výzkumný ústav reumatických chorob, Piešťany; J. Strejčka, I. interní klinika, FN Královské Vinohrady a dalších.

U příležitosti konference byla založena Sekce enzymoterapie Společnosti všeobecného lékařství České lékařské společnosti J. E. Purkyně; jejím prvním předsedou se stal doc. MUDr. J. Fanta, CSc.

Zájem o problematiku SET si vyžádal publikaci souboru článků věnovaných teoretickým aspektům systémové enzymoterapie v Časopise lékařů českých (Čas. Lék. čes. 134, 1995, č. 19. str. 607–624).

Konference byla jakýmsi naplněním počáteční etapy rozvoje systémové enzymoterapie ve střední a východní Evropě. Tato nová léčebná metoda bezpochyby oslovila velké množství českých a slovenských lékařů, kteří v dalších letech významně přispěli k jejímu rozvoji.

Společenská odpovědnost

SLUŠNOST, SPOLEHLIVOST A ODPOVĚDNOST V PODNIKÁNÍ

V první etapě našeho podnikání žil podnik jako velká rodina, což mělo své přednosti také při utváření filozofie sociální odpovědnosti jak vůči zaměstnancům, tak vůči okolí.

Společenská odpovědnost firem by neměla znamenat v podstatě nic jiného než slušnost, spolehlivost a odpovědnost vlastníků podniků, respektive jejich řídících pracovníků a zaměstnanců, projevující se jak navenek, tak i uvnitř organizace samotné. Co to však je slušnost, spolehlivost a odpovědnost? Mají ještě tato slova ve světě globalizace stejný obsah jako za časů našich rodičů a prarodičů? Určitě mají a dle mého názoru hrají klíčovou roli v nápravě škod vzniklých globalizací na společnosti i na planetě Zemi.

Starší generace měly ještě v paměti, že kdysi stačila pouhá dvě procenta hrubého domácího produktu Spojených států, aby v rámci Marshallova plánu mohla být po 2. světové válce obnovena zničená Evropa. Dnes jsou k dispozici nesouměřitelně větší materiální i duševní zdroje a možná právě hnutí společenské odpovědnosti, jež je od 2. poloviny 20. století na vzestupu, napomůže k tolik potřebným změnám. Hnutí, do jehož čela se mimo jiné staví i nejrůznější podnikatelské subjekty vládnoucí obrovským finančním i duševním potenciálem. Ten může zastavit stále se zvětšující rozdíly mezi bohatými a chudými. Pro toto hnutí by měla být charakteristická právě slušnost, spolehlivost a odpovědnost.

Strategie MUCOS Pharma CZ

Náš podnik působil od samého počátku v oblasti zdravotnictví, a to znamenalo, že hlavní směr našeho společensky odpovědného jednání byl upřen na lidské zdraví, duševní i fyzické. Byli jsme přesvědčeni, že chceme-li v této oblasti úspěšně podnikat, musíme ji nejprve na nastupující změny připravit, a zároveň je třeba připravit na takové zásadní změny i celou společnost.

V praxi to znamenalo popularizovat myšlenky zdravého životního stylu, podporovat odklon od paternalistického pojetí zdravotnictví, podpořit privatizaci ve zdravotnictví a pomoci se vzděláváním lékařů především v oborech, které nám byly blízké a v totalitním režimu nebyly dostatečně rozvíjeny. Museli jsme se začít angažovat v hromadných sdělovacích prostředcích, protože bez jejich účasti by naše snahy byly minimálně účinné. Prostřednictvím rodinné nakladatelské činnosti jsme vydávali tiskoviny pro laiky i odborníky a šířili jsme je bezúplatně. Jak jsem již zmínil, mezi velmi oblíbené patřily časopisy Fórum imunologie, Medicína, Zdravá rodina a časopis Sanquis.

1

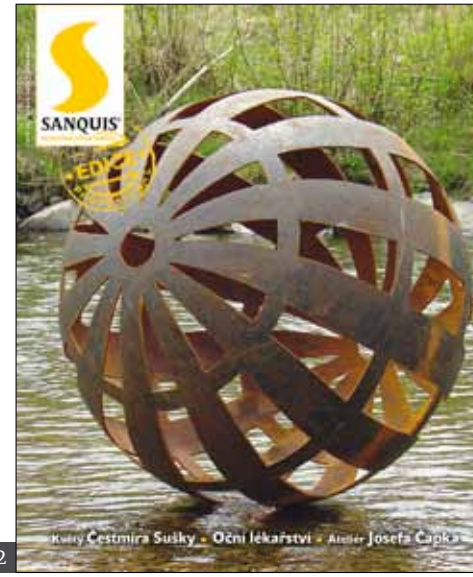

2

3

4

5

1: FÓRUM IMUNOLOGIE
Časopis pro české a slovenské imunology
2: SANQUIS. Časopis o umění a zdraví
3: MEDICÍNA. Časopis pro lékaře
4: Původní novinové vydání časopisu Medicína
5: ZDRAVÁ RODINA.Časopis o zdraví
pro celou rodinu

Manažerem vlastního zdraví

Spolupracovali jsme na přípravě rozhlasových i televizních vzdělávacích pořadů, z nichž nejrozsáhlejší byl náš projekt Manažerem vlastního zdraví. Jeho cílem bylo podpořit zájem obyvatel České republiky o zdravější životní styl a zvýšit pocit odpovědnosti za vlastní zdraví. O jeho realizaci se staral pod vedením našeho kolegy PhDr. Jiřího Halouska tým lidí v čele s předními lékaři, odborníky v různých oblastech medicíny. Tento projekt nečerpal žádné státní ani grantové prostředky a byl financován výnosy z inzerce především našeho podniku. Odborné i laické veřejnosti bezplatně poskytoval potřebné informace ve všech základních pilířích moderního mediálního působení – v tisku, rozhlasu i televizi.

V letech 1998–1999 byla nákladem 400 000 výtisků každý měsíc vydávána bezplatná příloha regionálních deníků „Zdravá rodina“, kterou se podařilo oslovit širokou vrstvu veřejnosti i v těch nejodlehlejších místech naší republiky. Šéfredaktorkou tohoto časopisu byla populární herečka Zlata Adamovská.

Na to bezprostředně navázal televizní projekt ve veřejnoprávní České televizi, kdy od ledna 1999 do června 2000 každé pondělí před hlavní zpravodajskou relací krátce promluvila některá ze známých osobností ze světa vědy, umění či politiky o tom, co dělá, případně ještě nedělá pro své zdraví. Cyklus v dalších letech pokračoval seriálem „Manažerem vlastního zdraví“, moderovaným hercem Pavlem Křížem a doc. MUDr. Milanem Kvapilem, CSc.

Odborníci-lékaři v něm seznamovali diváky s různými medicínskými problémy a s tím, co je zapotřebí udělat, aby člověk zůstal co nejdéle zdravý. Tento pořad měl 70 dílů.

Podpora lékařům

Souběžně s těmito aktivitami byla odborná lékařská veřejnost informována prostřednictvím našeho časopisu „Medicína“, který dostávali všichni čeští lékaři převážně na své domácí adresy zdarma.

Logo projektu „Manažerem vlastního zdraví“

Od počátku roku 1992 jsme poskytovali také bezplatnou pomoc lékařům při sestavování privatizačních projektů, spolupracovali jsme na národních zdravotnických koncepcích, organizovali výstavy, přednášky atd. Nezbytná privatizace ve zdravotnictví byla v povědomí veřejnosti spojována s otazníky i obavami o budoucnost zdravotnické péče a o způsob jejího financování. V mnohem složitější situaci však byli lékaři, kteří stáli před rozhodnutím, zda se vydat cestou soukromé praxe.

Většina těchto našich aktivit se vlastně ani přímo netýkala léků pro systémovou enzymoterapii, v podstatě jsme organizovali zdravotnickou osvětu v nejširším slova smyslu. Chtěli jsme otevřít lidem oči a zbavit je strachu z nezbytných kroků, které transformace ekonomiky vyžadovala.

Také v následujícím období byla nedílnou součástí činnosti našeho podniku podpora vzdělávání ve zdravotnictví, a to zejména prostřednictvím Nadace Academia Medica Pragensis. V roce 2004 se naše firma stala generálním partnerem České lékařské akademie sdružující nejprestižnější osobnosti české medicíny. I zde jsme tedy stáli u zrodu této vážené lékařské instituce.

Mozaika aktivit

Od samého počátku nám bylo jasné, že naše činnost významně překračuje hranice běžného farmaceutického podnikání. Z různorodých aktivit jsme skládali mozaiku, do níž jsme „kamínky" vybírali velmi pečlivě, s vědomím nutnosti vyvolat již zmíněnou synergickou reakci. Snažil jsem se, aby výsledný obraz byl skutečně mimořádně kvalitní a hlavně pravdivý.

Budovali jsme podnikovou kulturu na základech Masarykova „nebát se a nekrást" a Komenského „železo se kuje, dokud je žhavé". To byla strategie, ve které jsem byl vychován a která umožnila už mým rodičům realizovat řadu smělých projektů i v prostoru vymezeném ostnatými dráty komunistického režimu.

Vždy jsme lpěli na tom, aby naše firma hrála naprosto čistou hru se všemi účastníky našeho podnikání, a ukázalo se, že tento postoj byla skvělá vstupní „investice", která přinesla užitek nám i celé společnosti. Velmi nám záleželo na dobré pověsti podniku a bedlivě jsme ji střežili. Navazovali jsme tak na rodinné tradice a věděli jsme, že dobrá pověst se dlouho buduje a rychle ztrácí.

Návštěva švédského krále Carla XVI. Gustava a královny Silvie v Průhonicích. Před Parkhotelem Průhonice, kde byl královský pár ubytován, plánují s dr. Masinovským a dr. Halouskem prohlídku Prahy.

Prezident Václav Havel vítán manželi Radanou a Jiřím Waldovými v Parkhotelu Průhonice na mezinárodním setkání nakladatelů V. Havla v době totality.

Prezident Václav Klaus diskutuje s Jiřím Waldem o efektech léčby Wobenzymem v ortopedii.

Domov Sue Ryder

Počátkem devadesátých let, kdy jsme ještě nevytvářeli zisk, z něhož by bylo možno podporovat činnost neziskových organizací, bylo zapotřebí reagovat na potřeby společnosti „nefinančním“ způsobem. Se svou rodinou jsem na žádost Pavla Smetany, evangelického teologa a synodního seniora Českobratrské církve evangelické, převzal garanci za dobudování Domova Sue Ryder v pražské Michli poté, kdy bankéři, sedící

ve správní radě této neziskové organizace, rozhodli o ukončení projektu. Na dlouhou dobu jsem se stal předsedou správní rady Nadace i obecně prospěšné společnosti Sue Ryder.

Od počátku devadesátých let se tak náš podnik stal partnerem světoznámé Nadace Sue Ryder se sídlem v Londýně, pečující o seniory v těžké zdravotní situaci. Rozhodujícím způsobem se přitom o dokončení rekonstrukce Domova Sue Ryder v Praze zasloužila právě naše kolegyně Věra Černochová. Spolupráce s Nadací Sue Ryder trvala mnoho let a za tyto aktivity obdržel náš podnik v rezidenci velvyslance USA v Praze koncem roku 2003 prestižní cenu VIA BONA.

Počátkem devadesátých let jsme také poskytli finanční záruku za vybudování Waldorfské školy v Praze-Jinonicích, neboť jsme cítili, že výchova dětí ke svobodě musí být postavena na svobodném vzdělávacím systému. Byli jsme přesvědčeni, že bez nesobecké odvahy riskovat se nedá společnost měnit. Pomáhali jsme v různých ministerských komisích a správních radách neziskových organizací. To vše by nebylo možné bez obětavé práce celého týmu našich spolupracovníků. Naším podnikovým krédem bylo: „Nám, našim spotřebitelům, dodavatelům, prodejcům a všem, kteří se podílejí na našem podnikání, se povede dobře, když nebudeme myslet jen na vlastní prospěch, nýbrž na prospěch společný.“

Waldorfská škola v Praze -Jinonicích

Liga proti rakovině a projekt Uměním ke svobodě

Protože náš podnik podporoval Ligu proti rakovině Praha, stáli jsme u zrodu jednoho z nejúspěšnějších charitativních projektů – Květinového dne. Kromě toho podporoval i řadu neziskových organizací pečujících o ženy po nádorovém onemocnění prsu, což souviselo s osobními zkušenostmi, které jsem již popsal v předešlých kapitolách.

V našich vlastních neziskových projektech jsme se snažili vždy pohotově reagovat na různé problémy, které nedokázal řešit stát. Po velkých povodních na Moravě v létě roku 1997 tak náš podnik inicioval akci „Čističky vzduchu do zaplavených dětských domovů". V postižených oblastech hrozilo totiž nebezpečí plísní a jejich výtrusy, které se přenášejí vzduchem, mohly způsobit alergie i ještě závažnější onemocnění. Nejúčinnější obranu proti tomuto nebezpečí poskytují čističky vzduchu. Naše firma spolu s dalšími sponzory zajistila dodávku stovky čističek vzduchu do stovky dětských ložnic v povodněmi postižených dětských domovech.

Dirigent Jiří Bělohlávek s Pražskou komorní filharmonií na tvrzi Audabiac v rámci projektu Uměním ke svobodě

Herečka Zlata Adamovská na tvrzi Audabiac s dětmi z dětského domova v Hranicích na Moravě v rámci projektu Uměním ke svobodě. Fotografie Mgr. R. Dubanské, která vedla po mnoho let v rámci tohoto projektu fotografickou dílnu. Její manžel T. Valášek vedl opakovaně u dětí velmi oblíbenou hudební dílnu.

Matěj Forman při práci v umělecké dílně projektu Uměním ke svobodě na tvrzi Audabiac

Mgr. Veronika Waldová předává harfistce Janě Bouškové květiny po vystoupení pro projekt Uměním ke svobodě.

Jiří a Radana Waldovi se sochařem a malířem Frantou (František Mertl) a jeho paní Jacqueline. Franta vytvořil pro projekt Uměním ke svobodě sochu Osmý den, která se stala symbolem sdružení Audabiac.

Jiří a Ondřej Waldovi na tvrzi Audabiac s putovním pohárem pro děti z Dětského domova v Hranicích na Moravě

V rámci práce na tomto projektu jsme poznali skutečné problémy dětí z dětských domovů a vytvořili jsme další projekt, který jsme nazvali Uměním ke svobodě. Cílem tohoto projektu bylo pomáhat vytvářet pro děti z dětských domovů takové prostředí, ve kterém by se mohla co nejvíce přirozenou cestou rozvíjet jejich pozitivní identita, vědomí vlastního já a vlastní hodnoty. V roce 2002 byla rekonstruována starobylá tvrz Audabiac v jihofrancouzské Provence, aby o prázdninách mohla sloužit dětem z dětských domovů z České republiky.

Na tvrzi děti pracovaly v tvůrčích dílnách, které vedli přední čeští umělci – malíři, sochaři, hudebníci, herci, fotografové i filmaři. Děti tak mohly nenásilnou formou sledovat proces vzniku uměleckého nápadu a jeho realizace a přímo na místě zažít zkušenost svobodné tvůrčí práce. Nedílnou součástí projektu bylo pomáhat při začleňování těchto dětí do společnosti i po skončení jejich pobytu v dětském domově.

Orbis Pictus PLAY

Myšlenka projektu Uměním ke svobodě byla vtělena také do nového projektu Orbis pictus PLAY, inspirovaného dílem J.A.Komenského Labyrint světa a ráj srdce. Ten byl již určen široké veřejnosti. Šlo o originální koncepci interaktivní mezinárodní putovní výstavy spojené s rozsáhlým doprovodným programem za účasti předních českých i zahraničních umělců a odborníků v čele s výtvarníkem Petrem Niklem. On se stal také uměleckým autorem tohoto projektu na dlouhých deset let.

Tvořivá lidská fantazie, kterou zde náš podnik podporoval, je pramenem umění, ale také nepochybně jedním z důležitých zdrojů vědy. Cokoliv skutečně objevného ve vědě vždy bylo spojeno s uplatněním nespoutané fantazie. Farmaceutická společnost má z povahy své činnosti velmi blízko k vědě, a protože společnost MUCOS Pharma CZ se od svého založení podílela na rozvoji nového léčebného oboru – systémové enzymoterapie –, byl jí tento přístup zvlášť blízký.

Projekt byl zahájen v roce 2006 výstavou v Paříži a pokračoval expozicemi v Muzeu hudby v Praze, v Brně, Ostravě, Opavě, Českých Budějovicích, v italské Florencii, Římě, v Moskvě, Sofii a kanadském Vancouveru ve známém výstavním centru TELUS Wold of Science. Stal se součástí Evropského roku kreativity a inovace 2009 a byl jednou z hlavních doprovodných akcí předsednictví ČR v Evropské unii v Bruselu. Tento náš interaktivní projekt, který doma i v zahraničí navštívily statisíce návštěvníků, inspiroval desítky dalších organizací, což bylo naším cílem. „Exempla trahunt“, tedy příklady táhnou, a jsou-li to příklady podporující život, vzkvétá celá společnost.

Transparentnost především

Společenská odpovědnost v ekonomické oblasti byla v podniku uplatňována především transparentností její činnosti. Od samého počátku byla ekonomická činnost auditována významnými auditory. Rovněž oblast personální a mzdové agendy byla pravidelně prověřována příslušnými státními úřady, a to bez zásadních připomínek.

Mezi samozřejmé zásady společenské odpovědnosti firmy patřilo odmítání korupce a poctivé vztahy k zákazníkům, dodavatelům i výrobcům. Totéž platí i o včasném plnění všech finančních povinností vůči státu a zaměstnancům. Nikdy jsme neuvažovali o změně sídla firmy z daňových důvodů, protože by to bylo proti zásadám, které jsme vyznávali.

I v ekonomické oblasti jsem měl veliké štěstí na spolupracovníky. Od založení firmy vedla účetnictví zkušená účetní Olga Jeřábková, a to bylo pro kontinuitu všeho dění velmi důležité. Ke spolupráci jsem získal také další zkušenou ekonomku ing. Brigitu Štětinovou, která v podniku vedla controlling až do svého odchodu do Bruselu za manželem, který se stal europoslancem.

Tvůrčí laboratoř výstavy Orbis Pictus PLAY v Telus World of Science (Vancouver), která vznikla pod uměleckým vedením Petra Nikla

Loajalita zaměstnanců

Velký důraz jsme kladli i na uplatnění principů společenské odpovědnosti uvnitř firmy. Patřilo sem jednak zajištění komplexní péče o zaměstnance, jednak vtažení co nejširšího okruhu zaměstnanců do vlastních neziskových projektů. To vedlo k pocitu dobře vykonané práce každého jednotlivce i ke zvýšení jeho vnitřní identifikace s celou firmou.

Absolutní většina našich zaměstnanců pracovala v podniku celá desetiletí a nikdy jsme nikomu nedali výpověď z důvodu důchodového věku nebo jakési nadbytečnosti či kvůli úsporám. Imunolog MUDr. Karel Nouza se podílel na psaní článků až do svých 88 let a do vysokého věku poskytoval pacientům osobní konzultace k systémové enzymoterapii i doc. MUDr. Josef Fanta.

Zaměstnanci MUCOS Pharma CZ na prázdninové cestě po Francii

Ocenění naší práce

Za své rozsáhlé dlouholeté aktivity v humanitární a kulturní sféře společnost MUCOS Pharma CZ obdržela řadu ocenění. V roce 2004 získala Mezinárodní cenu Univerzity Ansted za společenskou odpovědnost ASRIA 2004 (Ansted´s Social Responsibillity International Award), udělenou u příležitosti konání 2. mezinárodní konference o společenské odpovědnosti firem ve městě Penang v Malajsii. Ve stejném roce jsme obdrželi ve Španělském sále Pražského hradu cenu Podnik budoucnosti, jejíž předání moderoval Jefim Fištejn, a jak jsem již zmínil, získali jsme také Cenu VIA BONA za partnerství s Nadací Sue Ryder.

Při udělování cen TOP firemní filantrop 2008 pro společensky odpovědné firmy v České republice v kategorii podle poměru investovaných

Španělský sál Pražského hradu. MUCOS CZ obdržel cenu Podnik budoucnosti. Od samého počátku se na úspěchu podniku podíleli zleva: dr. Masinovský, B. Čermáková, B. Zatřepálková, O. Jeřábková. Na snímku je poslední zleva autor ceny Franta.

prostředků jsme obsadili ze všech zúčastněných firem 3. místo, a náš podnik byl tak mezi nejvýše oceněnými firmami jediným zástupcem malých a středních podniků.

Společnost MUCOS Pharma CZ svou aktivitou prokázala, že i malé, resp. středně velké firmy mohou mít promyšlenou strategii společenské odpovědnosti. Důležité přitom je, aby šlo o vzájemnou symbiózu, aby ze společenské odpovědnosti firem měla užitek jak společnost, tak i ve zpětné vazbě firma, která jedná v souladu s těmito zásadami.

Za iniciativu, autorství a řízení mnoha nevládních projektů se Jiří a Radana Waldovi stali prvními nositeli Ceny České televize za podnikatelský přínos kultuře, která byla poprvé udělena v rámci soutěže Ernst & Young Entrepreneur of the Year 2016. Zleva: generální ředitel České televize Petr Dvořák, Jiří Wald, Radana Waldová a hudebník Dan Bárta.

(ne)SKUTEČNÝ PŘÍBĚH ENZYMŮ
Zinovij Masinovský, Jiří Wald, Jiří Halousek
Vydalo nakladatelství WALD Press, s.r.o.
Španělská 10, 120 00 Praha 2, Praha 2021
Obálka, grafická úprava, kresby a sazba: Šárka Buriánková
Foto: Mgr. Radoslava Dubanská, Zuzana Jandová a archiv
Tisk: Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.
První vydání
ISBN 978-80-87778-00-5

Zinovij Masinovský, RNDr., CSc., nar. 1949

Absolvoval Biologickou fakultu Moskevské státní univerzity M. V. Lomonosova, obor biofyzika r. 1971 a aspiranturu tamtéž r. 1974. 1975–1993: Mikrobiologický ústav a následně Laboratoř evoluční biologie ČSAV. 1993–2019: BIOCENTRUM – E, spol. s r.o., později MUCOS Pharma CZ, s.r.o. (postupně manažer pro střední a východní Evropu, ředitel a generální ředitel; 2016–2019 čestný předseda skupiny střední a východní Evropy).

Jiří Wald, ing., nar. 1950

Absolvoval Vysokou školu zemědělskou v Praze roku 1975 a dokončil postgraduální studium v Institutu Úřadu pro vynálezy a objevy v Praze roce 1980. Společně se svou manželkou Radanou je zakladatelem několika obchodních společností. První z nich byla zaregistrována v roce 1990 a položila základ pro farmaceutickou společnost MUCOS Pharma CZ (jednatel 1991–2013). Manželé Waldovi jsou výraznou součástí české filantropie svou podporou charitativních, sociálních a zdravotních projektů. Za tuto dlouhodobou činnost byli oceněni doma i v zahraničí.

Jiří Halousek, PhDr., nar. 1952

Absolvoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obor historie – archivnictví. 1976–1997 redaktor Československého, od r. 1993 Českého rozhlasu, z toho 1989–1997 zahraniční zpravodaj v Bonnu, Německo. 1997–2020 PR manažer a tiskový mluvčí MUCOS Pharma CZ, s.r.o. V této funkci se významně podílel také na marketingové činnosti v ČR a na Slovensku.

ISBN 978-80-87778-00-5

9 788087 778005